

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA VERİLEN İLETİŞİM DERSİNİN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TURGUTLU MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Zülfiye Acar
Gaziantep Üniversitesi
İletişim Fakültesi
zulfiyeacar@gantep.edu.tr

Özet

Meslek Yüksekokullarına gelen öğrencilerin çoğu fakülteye puanı yetmediği için ya da liseden fakülteye geçemeyeceği için bu okulları basamak olarak kullanan öğrencilerdir. Bir kısmı ise askerliği ertelemek, lise mezunu olarak kalmamak gibi nedenlerle bu okullara gelmektedir. Bu amaçlarla gelen öğrencilerin okula ve derslere uyumu çok kolay olmamakta, birey olarak hayata eksiden başlarını düşünmekte ve gelecekle ilgili çok fazla plan yapmamakta ve kendilerine hedef belirlemektedirler. Öğrencilerin 1. ya da 2. Sınıfta aldıkları iletişim dersleri onlara rehberlik saati gibi gelmekte, derslerde kendilerini ifade etme şansı bulmakta ve yoğun geçen meslek dersleri arasında bu dersi kendilerini rahat ifade edecekleri bir platform olarak değerlendirmektedirler. İletişim dersinin öğrencilere ne kattığını öğrenmek amacıyla dersi alan 20 öğrenci ile derinlemesine görüşme yapılarak dersin kendilerine ne kattığı ve dersle ilgili düşünce ve yorumları öğrenilmeye çalışılmıştır. Öğrencilerden bazıları “derse yoklama zorunluluğu olmadığı halde kendisini iyi hissetmek için” geldiğini söylerken, “İletişim dersinden sonra DGS’de başarılı olacağıma inandım” gibi yorumlar yapmışlardır.

Anahtar Sözcükler: Meslek Yüksekokulu, İletişim, İletişim dersi.

THE EFFECT OF COMMUNICATION COURSE ON VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS: THE SAMPLE OF TURGUTLU VOCATIONAL SCHOOL

Abstract

Most of the students who come to vocational schools are either can't get enough score for faculty or use this school as stair to pass to faculty. Many of them come to these schools to delay military service or not want to be only high school graduate. The students who come just for these reasons can not agree with courses and school, they think that they start to life as negative and don't make any plan for their future and don't have any goal for their life. For these students who take communication course at first or second year of school think that the course look like guidance counselor course and they can have chance to express themselves. To find out the effects of communication course on students we made interview with twenty students. By this interview students sad their opinions and interpretations about the course.

Key Words: Vocational school, communication , communication course.

GİRİŞ

Mesleki ve teknik eğitimin asıl amacı, bireylerin profesyonel yaşamda geçerliliği olan bir iş sahibi olmasının yanında mesleki anlamda kendisine katkı sağlayacak bilgilerle özel yaşantısında iyi bir birey olmasına katkı sağlayacak temel bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaktır. Bu amaçlardan hareketle ortaöğretim ve yükseköğretimde hizmet veren kurumlar mesleki tecrübe isteyen farklı sektörlerle işin her kademesinde faydalı olabilecek ve işin gerektirdiği özelliklere sahip bireyler yetiştirmektedirler. Mesleklerin gerektirdiği temel özelliklere sahip bireyleri yetiştiren bu kurumların ders program ve içeriklerini sektörleri baz alarak

belirlemeleri hem çalışan hem de iş veren açısından verimi ve kaliteyi arttırmaktadır. Bu anlamda mesleki ve teknik eğitim veren kurumlar ülkenin ve bireylerin gelişmesinde de önemli hale gelmektedir (Sezgin,1989).

Ülkemizde hemen her üniversiteye bağlı olarak ilçelerde meslek yüksekokulu düzeyinde eğitim verilmektedir. İlçenin ya da bölgenin ihtiyacına cevap verecek şekilde açılan meslek yüksekokullarında sadece bölgeden değil diğer farklı bölgelerden de öğrenciler gelmektedir.

Meslek yüksekokullarında öğrencilere genellikle ilk yıl genel kültür dersleri ile birlikte temel dersler ve zorunlu dersler verilmektedir. İkinci yıl ise daha çok meslek derslerinin teorisi ve uygulaması birlikte verilmektedir. İletişim dersi ise bazı bölümlerde ilk yıl, bazı bölümlerde ise ikinci yıl verilmektedir. Araştırmanın konusu olan Turgutlu Meslek Yüksekokulu'nda önceki yıllarda tüm bölümlerde zorunlu olarak Genel ve Teknik İletişim ve İletişim adıyla verilen ders son yıllarda sadece birkaç bölümde zorunlu olarak okutulmakta, diğer bölümlerde ise bu dersin yerine bölümlerle ilgili meslek derslerine ağırlık verilmektedir.

Liseyi bitirir bitirmez bu okullara gelen öğrenciler yaşları ve ailelerinin sosyokültürel yapılarına bağlı olarak çeşitli iletişim sorunları yaşamaktadır. İletişim dersi ile öğrencilerin hayata ve kendilerini bakışı değişmekte, meslek lisesine geldikleri için kendileri ile ilgili olan olumsuz düşünceleri değiştirmekte ve daha olumlu düşüncelerle mezun olmaktadır.

Meslek Yüksekokulları ve Mesleki Eğitim

Meslek Yüksek Okullarının açılmasındaki amacı; üniversite kapılarında yığınları önlemenin dışında gerçek anlamda sanayinin ihtiyacı olan ara kademe teknik elemanlarının eğitimini gerçekleştirmektir. Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu işbirliği ile 2002 yılında başlatılan bir projeye (MEB-YÖK) Meslek Lisesi mezunu öğrencilerin sınavsız bir şekilde Meslek Yüksekokulları'na kabulü başlamıştır (<http://tr.wikipedia.org/>). Her anlamda ve hızlı yaşanan gelişmelere ve teknolojik değişimlere bağlı olarak birçok ülke kaçınılmaz olarak bu şartlara uyum sağlama sorunu yaşamaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan farklı meslek türleri ve teknolojinin her alanda kullanımı iş dünyasını etkilemekte ve iş gücünden beklenen nitelikler değişmekte ve bu yönde ihtiyaçlar artmaktadır. Gelişen her ülke gibi ülkemizdeki işsizlik sorunu en çok genç nüfusu etkilemektedir. Gençlerin mesleki anlamda daha nitelikli bireyler olarak yetişmelerini amaçlayan ve son yıllarda sayıları artan meslek yüksekokulları sektörün ara eleman ihtiyacını da bu şekilde karşılamayı hedeflemektedir. (Fırat ve Özel, 2003:). Sadece sektöre istihdam sağlamakla kalmayan aynı zamanda ülkemizin küresel rekabet şartlarında farkını ortaya koyabilmesini sağlayacak insan gücünü yetiştirecek meslek yüksekokullarına bu anlamda önemli görevler düşmektedir (Akyurt 2009).

Meslek Yüksekokullarında İletişim Dersinin Önemi

Meslek Yüksekokullarına geçişin sınavsız olması öğrencilerin okula ve kendilerine bakışını etkilemektedir. Liseden sınavsız olarak geçiş yapılan bu okullardaki öğrencilerin bir çok özelliklerinin olduğunu söylemek mümkündür. Bu özellikler; Meslek lisesi mezunu oldukları için başarısız oldukları düşüncesi, okulu bitirdikten sonra ne yapacaklarıyla ilgili fikirlerinin olmaması, geleceğe dair hedef ve beklentilerinin pek fazla olmaması, yaş itibarıyla genç olarak tanımlanacak yaşta olmaları, aile ile eğitim ve iş konularında sorunlar yaşamaları sayılabilir. Bu okullara geçişin sınavsız olması öğrencilerin kendi tercihlerinin dışında fakültelere yerleşemediklerinden zorunlu olarak tercih ettikleri okullar haline gelmesine neden olmuştur. Kızgın'ın (2005:) 872 meslek yüksekokulu öğrencisi üzerinde gerçekleştirdiği ve sınavsız geçiş sistemiyle meslek yüksekokullarına gelen öğrencilerle ilgili yaptığı araştırmada sınavsız gelen öğrencilerin sınavla gelen öğrencilere oranla başarısız oldukları sonucu görülmektedir. Henden'in (2006) sınavsız geçiş üzerine yapmış olduğu çalışmada da benzer sonuçları görmek mümkündür. Sınavsız geçiş sistemi meslek yüksekokullarındaki başarısızlığı arttırmakla kalmayıp, öğrencilerin de bu sistemden memnuniyetsizliklerine neden olmaktadır.

Tunç (2005) ise sınavsız geçişin meslek liseleri öğrencilerini "nasıl olsa meslek yüksekokuluna yerleştirilecekleri" anlayışı nedeniyle üniversite sınavı için çaba göstermekten alıkoymuş; meslek liselerinden yeterli donanımı elde etmeden gelen öğrencilerin meslek yüksekokullarında başarıyı düşürdüğü, meslek yüksekokullarından ayrılma oranlarının yüksek olduğu ve bu bağlamda meslek yüksekokulu öğrencilerinin hem kalite hem de sayısında düşüş olduğu yönündeki bulgulara dikkat çekmektedir.

Meslek Yüksekokullarında verilen iletişim dersi özellikle teknik bölümlerin yoğun olduğu okullarda öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebilecekleri, günlük hayattan uygulamalar ve örneklerle iletişime dair bilgi sahibi olacakları bir ders olmasının yanında mesleki derslerin yanında öğrencilerin deyimleriyle “ rehberlik dersi” ya da “terapi” gibi algılanmaktadır.

İletişim dersi ile bu okullardaki öğrencilere kendilerini tanımalarından başlayarak, kişilerarası iletişim, kurum içi iletişim, iş görüşmeleri, empati, etkin dinleme başta olmak üzere toplumun bir üyesi olarak başka insanlarla iletişimlerini ve hayatlarını kolaylaştıracak konularda destek olacak bilgiler verilmektedir. Öğrencilerin çoğunun liseden hemen sonra bu okullara geldikleri düşünülürse yaş itibarıyla da kendileriyle ve başkalarıyla iletişim sorunu yaşayacak bir gruptan söz etmek mümkündür.

Örneklemin seçildiği okuldaki öğrencilerden iletişim dersin alanların bir çoğunda özgüven eksikliği, aileleri ile problem yaşama, hayata dair beklentilerinin neredeyse hiç olmaması, hedef belirleyememe ve kendilerine inanmama gibi özelliklerinin olmadığı tespit edilmiştir. Bunun yanında günlük hayatta kullanılan selam verme, teşekkür etme, izin alma, kendisini ifade etme, başkalarını dinleme ve onların düşüncelerine saygı gösterme gibi küçük alışkanlıkları çok ciddiye almadıkları ve uygulamadıkları da gözlenmiştir. Toplumun temel taşlarından ve geleceğin şekillendiricilerinden biri olan üniversite gençliğinin toplumda etkin olmaları için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazandırılması için iletişim dersi gibi derslere önem verilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin hayatta var olma mücadelesinde kendilerine yol gösterecek derslerden biri olan iletişim dersinin öğrencilerin gelişimi ve kendilerine yol göstermeleri açısından oldukça önemlidir.

İletişim kişilerarası etkileşimin temel yapısını oluşturması nedeniyle bireylerin yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. İletişim günlük yaşantımızı devam ettirmek için gerekli olan insan ilişkilerini düzenlememize yardımcı olmaktadır. Bu ilişkilerin sağlıklı bir biçimde oluşturulup devam ettirilmesi etkin bir iletişim becerisine ihtiyaç vardır. Bu nedenle kişilerarası ilişkiler ve iletişim becerileri konusunun ciddi bir biçimde değerlendirilmesi ve bireylerin iletişim becerilerinin tanımlanarak eksik yönlerinin giderilmesi gerekmektedir(Deniz, 2003).

Her bireyin iletişime verdiği önem kendisini, başkalarını ve dış dünyayı algılama tarzı ile yakından ilişkilidir. Algılama tarzı bireyin sahip olduğu değerlendirme gücü, yakın çevresi ,şe etkileşimi ve çevresinden aldığı mesajları yorumlamasının toplamı ile ilgilidir. Bunun yanında, bireyin çevresindekilerinin iletişim tarzları da önemli bir referanstır. Bu nedenle, iletişim tarzının öğrenilen bir yönünün de olduğu görülmektedir(Çam,1997). İnsan, doğuştan iletişime ilişkin bir donanımla dünyaya gelse de iletişim örüntüleri, iletişim becerileri bir anda insanın karşısına çıkmaz. Birey çevre ile etkileşime girerek iletişim kurmayı öğrenir (Deniz,2003).

İletişimi etkin bir biçimde kullanabilecek bilgi ve beceriye sahip olmak bireyin başta ailesi olmak üzere okul ve iş yaşamı gibi dahil olduğu her ortamda başarılı olmasına katkı sağlamaktadır. Bu becerilere sahip kişiler yaşamları boyunca karşılaştıkları her türlü engelle daha kolay başa çıkabilmekte ve sadece kendileri değil iletişim halinde oldukları herkesin hayatına olumlu katkı sağlamaktadırlar (Deniz, 2003).

Profesyonel iş yaşamının her alanında önemli olan ve birçok durumda eksikliği hissedilen iletişim özellikle öğretmenlik gibi bazı meslek grupları için önemli olarka düşünülse de aslında tüm meslekler için önemlidir. Birey mesleği ne olursa olsun bir şekilde başkalarıyla iletişim halinde olmak durumundadır.

Genellikle insan ilişkilerinin ön plana çıktığı mesleklerde çok önemli olduğu düşünülen iletişimin insan ilişkilerine dayanmayan teknik içerikli meslekler için de gereklidir (Akyurt ve diğerleri, 2009). Bu yüzden özellikle teknik bölümlerin yoğun olduğu okullarda iletişim dersi ya seçmeli ders olarak konulmakta ya da tamamen kaldırılmaktadır. Oysa bireyin kendisi ile sağlıklı iletişim kurması ve bunu diğer insanlara yansıtabilmesi açısından da iletişim önemli ve gereklidir. Doğumundan ölümüne kadar iletişim halinde olan insanoğlu bu süreci ne kadar iyi yönetirse o kadar başarılı olacaktır.

Henden (1996) yüksekokulu öğrencilerinin iletişim sorunları olduğundan yola çıkarak bu sorunları yönetim, çevre ve arkadaş grupları ile olan sorunlar olarak üç başlık altında toplamıştır. Yönetim ile iletişim sorunu olarak; öğrencilerin problemlerinin çözülmesi için okul yönetimi ile diyaloga girememeleri ve sorunların

belirtmede çekingen davranmaları gösterilebilir. Öğrencilerin arkadaşları ile olan iletişimde ise kendisiyle dalga geçileceği düşüncesi ile görüşlerini çok rahat ifade edemediği gözlenmiştir. Öğrencinin aile durumu, cinsiyeti, mezun olduğu okul gibi etkenler de iletişim problemlerinin nedenlerinden sayılabilir.

Öğrenciler özellikle okul idaresi ya da öğretim elemanlarıyla olan problemlerini çözmek için kendilerine yakın buldukları öğretmen elemanlarından yardım istemekte ya da ebeveynlerini okula göndermektedirler. Uygulamanın yapıldığı meslek yüksekokulunda öğrencilerin haklı olsalar bile kendilerini savunamadıkları bunun için aracı kullanmaya eğilimli oldukları gözlemlenmiştir.

YÖNTEM

Araştırma yöntemi olarak görüşme tekniği seçilmiştir. İletişim dersi alan öğrencilerden rasgele seçilen 7 kız ve 13 erkek öğrenciyle iletişim dersi ile ilgili düşüncelerini ve iletişim dersinin kendileri üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla derinlemesine görüşme yapılmıştır. Mezun öğrencilerle iş yerleri ve önceden belirlenen mekanlarda yüz yüze yapılmıştır. Mezun olmayan öğrencilerle okulda görüşülmüştür. Bu öğrencilerden beş tanesi mezun durumdadır. Görüşmede öğrencilerin dersi almadan önceki düşünceleri, dersin onların üzerindeki etkileri ve mezun olduktan sonraki dönemde iletişim dersinin kendilerine katkı sağlayıp sağlamadığı hakkında bilgi vermeleri istenmiştir.

Araştırmalarda yaygın kullanılan veri toplama tekniklerden biri olan görüşme ya da mülakat; önceden hazırlanmış soruları sorduğu ve karşısındaki kişinin sorulara yanıtlar verdiği amaçlı bir söyleşidir (Kuş, 2003) Araştırmanın amacı her hangi bir hipotezi test etmekten çok, öğrencilerin deneyimlerini anlamaya yönelik olması nedeniyle görüşme tekniği kullanılmıştır. Çünkü bu tekniği kullanmanın temel amacı genellikle bir hipotezi test etmek değil; bunun aksine diğer insanların deneyimlerini ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını anlamaya çalışmaktır. Bu nedenle odaklaşılan nokta diğer insanların öyküleri, betimlemeleri ve düşünceleridir (Seidman, 1991) .

Özetle bu çalışmada iletişim dersinin öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmaya ve anlamaya öncelik tanıyan niteliksel bir yaklaşım kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Turgutlu Meslek Yüksekokulu öğrencileri ve mezunları, örneklem ise Genel ve Teknik İletişim ve İletişim dersini alan tesadüfî örneklem yöntemiyle seçilmiş öğrencilerdir.

BULGULAR

Araştırmanın ilk aşamasında öğrencilerin dersle ilgili olarak derse girmeden önceki düşünceleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Görüşülen öğrencilerin çoğu iletişim dersini gereksiz ve anlamsız bulunduğunu belirtmiştir. Meslek öğrenme hevesiyle üniversiteye geldiklerini ve iletişim dersinin zaman kaybı olduğunu ifade etmişlerdir. Bazıları ise lisedeki rehberlik dersi ile aynı olduğunu düşündükleri için derse çok olumlu bakmadıklarını ifade etmişlerdir.

Selçuk Üniversitesi inşaat teknikerliği öğrencileriyle yapılan bir araştırmada öğrenciler Genel ve Teknik iletişim dersini en az fayda görecekleri ders olarak değerlendirmişlerdir (Uğur, Yüksel, Bekem ve Kormaz, 2008).

Görüşme yapılan öğrencilerden birkaç tanesi içeriğini tam olarak bilmemekle birlikte dersin hocasının kadın olmasının derse gelmek için bir neden olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Meslek derslerinin liselerde ve meslek yüksekokullarında çoğunlukla erkek hocalar tarafından verilmesi dersin farklı olabileceğini düşünmelerini sağlamıştır.

Öğrencilerden iki tanesi dersin içeriği ile ilgili önceki yıllarda mezun olan arkadaşlarından bilgi aldığını, dersin işleniş şeklinin dikkatini çektiğini ve kendisini iyi hissedebileceği bir ortam olacağı için derse ilgili olumlu düşündüğünü ifade etmiştir.

Kendisi ile görüşme yapılan öğrencilerin neredeyse hepsi iletişim dersini güzel konuşmayı öğrenecekleri bir ders olarak görmektedirler. Bunun nedenini sorulduğunda ise; lisede konuşamadıklarını, toplum önünde nasıl konuşacaklarını bilmedikleri için bunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

“Arkadaşlar arasında konuşurken çok rahatım, kalabalık önünde ya da birisi bana bir şey sorduğunda nasıl konuşacağıma dair hiçbir fikrim yoktu. Arkadaşlarım benim çok rahat ve konuşkan olduğumu söylerlerdi. Lisede hiçbir hocam bana konu hakkında ne düşündüğümü ya da kendimle veya gündelik hayatla ilgili sorular sormamıştı. İletişim dersinde neredeyse her ders herkese sorular soruluyordu ve herkes ilk başlarda çekinerek ama zamanla daha rahat cevaplar veriyordu. Kendi adıma bu ders kendimi ifade etmem ve başkaları ne der diye düşünmeden konuşmamı sağlamam açısından iyi oldu. Okulda verilecek mesleki bir kurs için mülakat yapıldığında hiç çekinmeden her soruya cevap verdim ve kursa kabul edildim. Bu dersi almadan bu mülakat yapılsaydı kesinlikle başarılı olamazdım.” Şeklinde görüş belirten T.K öğrencilerin ders sırasında kendilerine söz hakkı verilmesinin kendilerine sağladığı faydalara iyi bir örnektir.

İkinci aşamada ilk dersle ilgili izlenimleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Bir öğrenci bununla ilgili olarak “ hayatımın hiçbir anında bu kadar iyi ve rahat olduğum bir ders olmamıştı” derken başka bir öğrenci “ o zamana kadar olan derslerde hocalar bize hep susun diye bağırdı, ilk defa bir hocamız konuşmadığımız için bağıryordu ve biz ne yapacağımızı şaşırılmamıştık” cümlesiyle bireylerin kendilerini ifade etme şansı bulmayan öğrencilerin yetişkin birer birey olduklarında da bu sorunu yaşayacaklarını belirtmiştir.

Öğrenciler ilk derste iletişim dersinin kendilerine ne katacağını anlayabilmelerinin yanında, derse gelmeleri için nedenler de bulduklarını belirtmişlerdir. Dersin hocasının herkesin ismini öğrenmek için çaba göstermesi, bunun için kendilerinden yardım istemesi, herkesin bir özelliğini fark etmesi öğrencilerin derse gelme nedenleri arasında sayılabilir. Bu konuda bir öğrenci “ses tonumun güzel olduğunu daha önce söyleyen olmamıştı, hocanın önce benimle dalga geçtiğini düşündüm sonra baktım herkesin bir yönünü keşfediyor, o gün ben ve birçok arkadaşım derse gelmenin bize kendimizi iyi hissettireceğini düşündük” diyerek bireylerin olumlu kişisel özelliklerinin fark edilmesinin iletişimdeki önemine değinmektedir.

Aile, arkadaşlar, özel arkadaşlıklar ve işyerlerinde iletişim sorunu yaşayan öğrenciler bu derse katıldıktan sonra başta kendileriyle ve çevrelerindeki kişilerle iletişimlerinde olumlu gelişmeler olduğu söylemelerinin yanında, hayata daha olumlu baktıklarını ve bir şeyleri yapıp başarılı olabileceklerine dair düşünmeye başladıklarını da belirtmişlerdir.

Öğrencilerin dersle ilgili düşünceleri genellikle olumludur. Kendilerinin farkına varmayı, hedef belirlemeyi, iletişimin sadece konuşmaktan ibaret olmayıp iyi iletişim için başka özelliklerin de olması gerektiğini öğrenmişlerdir. Meslek yüksekokulu öğrencisi oldukları için kendilerinin ve başkalarının olumsuz düşüncelerine rağmen olumlu düşünebilmeyi öğrenmişlerdir. Okulu bitirmeyi bile hayal edemezken, DGS sınavı ile fakülteye geçmeyi hedeflemişlerdir. Kendilerine güven ve saygı duymayı öğrenmelerinin yanında başka insanları dinlemeyi ve anlamayı öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Derste yoklama zorunlu olmadığı halde derse geldiklerini belirten öğrenciler, hocanın not kaygısını gidermesinin ve derste iyi zaman geçirmeye vurgu yapmasının kendilerini derse gelmeye ve katılmaya motive ettiklerini belirtmeleri de görüşmenin önemli sonuçlarındandır.

Öğrencilerin iletişim dersi ile ilgili görüş belirttikleri ortak bir nokta ise dersin sınavlarında sorulan soruların konuyla ilgili kendi düşüncelerini ölçmeyi amaçlamasından dolayı sınavlarda rahat oldukları, kendi görüşlerini ifade etmelerinin kendilerini mutlu ettiği ve daha başarılı olduklarıdır.

Günlük hayata dair bilinen ama uygulamasında eksik kaldıkları konuların -bu konuların başında gülümsemek, selamlaşma, teşekkür etme, hal hatır sorma vs gelmektedir- uygulamalarıyla görmelerinin gündelik hayatlarında etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Kız öğrencilerin dikkati çektikleri bir konu da dersin hocasını kendilerine model olarak almalarıdır. Görüşmelerde kız öğrencilerin işini iyi yapan kadınlara olan hayranlıklarını belirterek, insanların hayatına

dokunmanın önemini bu derste gördükleri ve kendilerinin de bu işi yapmaya motive oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Mezun olan öğrencilerin iletişim dersi ile ilgili düşünceleri ise hemen hemen aynıdır. Meslek yüksekokulu öğrencisi olmanın eksi yanlarını iletişim dersiyle tamamladıklarını belirtmelerinin yanında, geriye dönüp baktıklarında akıllarında olumlu olarak kalan derslerden birinin iletişim dersi olduğunu belirtmişlerdir. İş hayatına atılan öğrenciler iş görüşmelerine dair öğrendiklerini uygulayabildiklerini, iş yerlerindeki iletişimlerinde derst öğrendiklerinin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Dikey geçiş yapan öğrencilerden bir tanesi ise “hocam bana güvenmeseydi ve bana güvendiğini sürekli tekrar etmeseydi sanırım bu konuda kendime hiç bir zaman güvenemezdim” demiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Lise eğitimini tamamladıktan hemen sonra sınavsız olarak meslek yüksekokullarına geçen öğrenciler yaşları ve hayata bakışlarıyla itibarıyla sorunlar yaşamaktadır. Meslek liselerinin olumsuz algılanması bu okulları tercih eden öğrencilerin de olumsuz algılanmalarına neden olmaktadır. Bu okullardan mezun olan öğrenciler kendilerine olan güvensizlik ve başta aileleri olmak üzere toplumun kendileri hakkındaki olumsuz düşünceleriyle meslek yüksekokullarına geçiş yapmaktadırlar. Geçiş yapan öğrencilerin farklı nedenleri olmakla birlikte çoğunlukla “iki yıllık da olsa üniversite üniversitedir” “gideyim de belki mezun olunca bir iş bulurum” “askerlikte işime yarar” şeklinde düşünmektedirler. Öğrencilere iletişim derslerinde sorulan “ okul bitince ne yapmayı düşünüyorsunuz?” “bu okula neden geldiniz?”, “okul bittikten sonra neler yapmak isterseniz” “kendinizi nasıl tanımlarsınız?” sorularına verilen olumsuz cevaplar her zaman daha çok olmuştur.

Yaş itibarıyla genç olmaları da kendilerine olan bakış açılarını etkilemektedir. İyi birey olmanın koşulunun iyi okul kazanmakla neredeyse eş tutulduğu ülkemizde öğrencilerin sırf bu anlayış yüzünden kendilerini olumsuz olarak değerlendirdiği aynı okulda dokuz yol boyunca verilen iletişim derslerinde gözlemlenmiştir.

Hayata dair beklenti ve hedefi yok denecek kadar az olan öğrencilerin en büyük eksikliği kendilerine yol gösteren kimse olmamasıdır.. Bunun da ötesinde asıl sorun kendilerine aileleri başta olmak üzere öğretmenlerinin ve diğerlerinin güvenmemesi ve bunu da çoğu kez kendilerine açıkça belirtmeleridir. Ders sırasında bu durumu sıkça dile getiren öğrencilerin bazılarının en büyük isteği kendilerine “senden bir şey olmaz” diyen ebeveyn ve öğretmenlerine kendilerine ispatlamalarıdır.

İki kredilik iletişim dersinde öğrenciler bir dönem boyunca öncelikle kendilerini tanıma ile artı ve eksi yanlarını değerlendirmenin yanında kişilerarası iletişim, kurum içi iletişim, etkin dinleme, iletişim çatışmaları, empati, sözsüz iletişim, yazışma türleri, özgeçmiş hazırlama ve iş görüşmeleri gibi konuları teorik ve uygulamalı olarak öğrenmektedirler. Öğrencilerin başta çok sıcak bakmadığı ve ilgi göstermediği iletişim dersleri yoğun meslek derslerinin arasında keyifle geçirecekleri bir zaman olarak değerlendirilmektedir. Son iki yılda bir çok bölümde kaldırılan ve ilgili bölümün yöneticileri tarafından da zaman kaybı olarak değerlendirilen iletişim derse öğrencilere sadece ve sadece kendilerine güvenmeyi ve iyi şeyler yapabilecekleri konusunda kendilerine inanmalarını sağlaması açısından önemlidir.

Not : Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya’da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE’ de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akyurt, N., (2009). “Meslek yüksekokulları ve marmara üniversitesi sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin genel profili”, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4 (11).

Akyurt, N., Öznaz, D. Balıkcı M. , Şekercioglu, Y., Sarı, O., Altıkardes, A. ve Bekiroğlu, N. (2009), “Mesleki Eğitimde İletişimin Önemi ve Marmara Üniversitesi Örneği”, I. Uluslararası V. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29, Mayıs, Konya, 2372-2392.

Balcı, A.,(2001). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara:Pegem Yayıncılık

Çam, S., (1997). “İletişim becerileri eğitimi programının öğretmen adaylarının ego durumlarına ve problem çözme becerisi algılarına etkisi”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Deniz, İ., (2003). “İletişim Becerileri Eğitiminin İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerine Etkisi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Henden, R. (2006). “Üçüncü yılda sınavsız geçiş uygulamaları: alaplı meslek yüksekokulu örneği”, *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 2, Sayı 4,157-168.

Henden, R.,(1996).“Meslek yüksekokulu öğrencilerinin, doğal, toplumsal nitelikleri ve yaşam standartları” *Eğitim Yönetimi*, Yıl 2, Sayı 2, Bahar 1996

Kızgın, Y., (2005). “Sınavsız geçiş (METEB) sistemi ile gelen öğrencilerin başarılarının istatistiksel analizi: muğla üniversitesi muğla meslek yüksekokulu örneği”, “İş, Güç” *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, Haziran 2005, 119-129.

Kuş, E., (2003). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri Nitel mi, Nicel mi?*.Ankara:Anı Yayıncılık

Tunç, A. ,(2005).“Yüksekokullarına sınavsız geçişin değerlendirilmesi” *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, 75-81.

Sezgin S.İ., (1989). *Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaası.

Uğur L.O., Yüksel, E., Bekem,İ.ve Korkmaz, S., (2008). “İnşaat teknikerliği eğitimi üzerine bir alan araştırması”, *Online Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu*, Cilt 7, Sayı :3.

<http://tr.wikipedia.org/> (Erişim Tarihi, 24.04.2015).